

DEZVOLTARE REGIONALĂ

S-au aprins felinarele pentru 6 localități din raionul Soroca

Tătărauca Veche, Soroca, 24 ianuarie 2013. A fost inaugurat un sistem modern și econom de iluminare stradală pentru 6 localități din raionul Soroca. Proiectul-pilot a fost gestionat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord, cu sprijin financiar și în parteneriat cu proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Astfel, cei 2200 de locuitori din comuna Tătărauca Veche, raionul Soroca, nu se vor mai teme să iasă din casă la ore târzii. În total, au fost instalate 334 de corpuri de iluminat, bazate pe tehnologiile LED. Acestea sunt dirijate prin intermediul a 11 dispozitive de evidență a energiei electrice. Lungimea rețelelor este de peste 20 de kilometri. Utilizarea unei asemenea instalații moderne duce la diminuarea de două ori a costurilor de consum a energiei

electrice. Anual, economiile se vor cifra la 117 000 lei, față de utilizarea soluțiilor clasice, neeficiente din punct de vedere energetic. Costul investiției este de peste 2,7 milioane lei.

Evenimentul de inaugurare a întrunit peste 50 participanți, printre care reprezentanți ai autorităților centrale și raionale.

Cu ocazia ceremoniei de inaugurare a sistemului de iluminare stradală, a concertat tariful lui Barbu Lăutarul.

În acest număr:

Proiecte care vor fi implementate în Regiunea 4

Instituțiile de dezvoltare regională vor renunța la documentele pe hârtie în favoarea celor electronice 5

Concurs anual de proiecte pentru a promova cooperarea descentralizată între comunitățile teritoriale 7

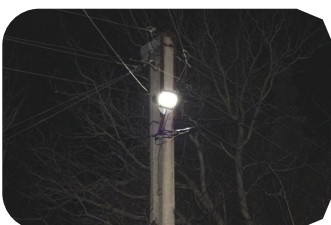
Puterea luminii readuce satul la viață**Lumina care nu deranjează ochii, natura și bugetul!****Inaugurarea sistemului de iluminare stradală în comuna Tătărauca Veche, raionul Soroca**

Veaceslav Guțuțui, viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor: „Utilizarea surselor eficiente din punct de vedere energetic ne permite să efectuăm economii, în condițiile unei dependențe de 90% de sursele importate. Sperăm că întreprinderea municipală care va gestiona serviciul va fi eficientă și își va extinde spectrul de activitate”.

Ion Bodrug, director, Agenția de Dezvoltare Regională Nord: „Acest proiect este un exemplu nu doar pentru regiunea Nord, ci și pentru celelalte regiuni. E un proiect implementat în timp record, care va schimba la față comuna. Acum cetățenii se vor simți mai în siguranță”.

Mihai Lupu, Șeful Serviciului monitorizare a eficienței energetice și utilizării surselor de energie regenerabilă, Agenția pentru Eficiență Energetică: „Sistemul de iluminare stradală instalat este unul modern, un bec LED consumând de 8 ori mai puțină energie decât un bec obișnuit. Rămâne ca aceste economii să fie susținute și de alte măsuri de eficientizare a consumului de energie, pe care le poate lua fiecare cetățean”.

Liviu Raischi, primarul comunei Tătărauca Veche: „Vom face tot posibilul să menținem acest serviciu și să contribuim și prin alte acțiuni la optimizarea consumului de energie”.

Povestea de succes din Tătărauca Veche va face obiectul unui film și a unui ghid despre iluminarea stradală pentru localitățile rurale. Publicația va prezenta soluții tehnice care sunt economice la energie și întreținere și va fi disponibilă până la sfârșitul anului curent.

Campania de promovare a eficienței energetice în iluminarea stradală este desfășurată în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională Nord, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția pentru Eficiență Energetică.

Instalațiile de iluminare stradală sunt amplasate pe străzile principale și în perimetrul instituțiilor publice și a altor locații de interes. Pentru a crește nivelul de informare al populației despre acest serviciu, în perioada octombrie-noiembrie 2012 a fost desfășurată o campanie de informare cu genericul „Puterea luminii readuce satul la viață”. Astfel, în comuna Tătărauca Veche au fost instalate 16 panouri informative. Totodată, au fost distribuite 500 de pliante.

Abordarea campaniei este „de la ușă la ușă”, pentru a favoriza comunicarea cu cetățenii, care trebuie să cunoască obiectivele, costurile și beneficiile acestui serviciu public. De asemenea, au fost organizate 6 audieri publice.

Serviciul de iluminare stradală va fi gestionat de către întreprinderea municipală „Tătărauca Service”, creată în 2012. Angajații întreprinderii vor fi consultați de GIZ pe toată durata derulării proiectului. La 3 decembrie 2012, Consiliul local din Tătărauca Veche a aprobat tariful lunar pentru iluminatul stradal, în mărime de 10 lei per gospodărie.

În 2013 pentru dezvoltarea regională vor fi alocați 190 mln de lei

Pentru anul curent, în Fondul Național pentru Dezvoltare Regională sunt prevăzute alocații în mărime de 191,25 mln lei, care au fost deja repartizate pe proiecte concrete și cheltuieli operaționale.

Potrivit raportului prezentat în ședința Guvernului din 10 ianuarie, alocațiile pentru 2013 au fost repartizate pentru: infrastructura drumurilor (78,22 mln lei), aprovizionarea cu apă și sanitație (32 mln lei), îmbunătățirea factorilor de mediu (15,67 mln lei), atractivitatea turistică (48,55 mln lei), susținerea businessului (8,50 mln lei) și alte cheltuieli operaționale ale Agențiilor de Dezvoltare Regională (7,51 mln lei).

Cât privește anul 2012, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională a dispus de mijloace financiare în mărime de 160,7 mln lei, care au fost asimilate integral. Mijloacele fondului au fost repartizate după cum urmează: 154,6 mln lei pentru implementarea proiectelor investiționale și 6,1 mln lei pentru asigurarea activității Agențiilor de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud.

Alocațiile prevăzute pentru proiectele investiționale, 30 la număr, au fost repartizate pe domenii de intervenții precum: infrastructura drumurilor (62,6 mln lei), aprovizionarea cu apă și sanitație (30 mln lei), îmbunătățirea factorilor de mediu (27,6 mln lei), atractivitatea turistică (23,7 mln lei) și susținerea businessului (10,7 mln lei).

În cadrul acestor proiecte, ADR-urile au valorificat resursele respective în felul următor: ADR Nord - 54,9 mln lei, ADR Centru - 58,1 mln lei și ADR Sud - 41,6 mln lei.

În scopul implementării proiectelor de ADR-uri, pe parcursul anului 2012 au fost organizate 121 de proceduri de achiziții publice și, ca rezultat, au fost încheiate 158 de contracte.

In raport se mai arată că proiectele de dezvoltare regională sunt complexe și pentru implementarea lor e necesară o perioadă mai mare de timp, durata de implementare fiind de până la 36 de luni. Așadar, din numărul total de 30 de proiecte aflate pe rol, pe parcursul anului 2012 au fost finalizate și recepționate 21 de proiecte, restul urmând a fi finalizate în 2013.

Începând cu 2013, urmează a fi asigurată coordonarea cu Consiliile de administrare ale Fondului Ecologic Național și Fondului Rutier în vederea coparticipării acestor fonduri la implementarea proiectelor regionale. Ca rezultat al acceptării de către ministerele sectoriale a contribuției la finanțarea proiectelor de dezvoltare regională, Fondul va avea posibilitatea de a fi suplinit cu 65,7 mln lei, se mai specifică în raport. (www.eco.md)

Zimbrăria din Pădurea Domnească; satul Moara Domnească, raionul Glodeni

Proiecte care vor fi implementate în Regiunea Nord în 2013

În Regiunea de Dezvoltare Nord vor fi implementate, în acest an, 7 proiecte în sumă totală de 66 800,00 mii lei din Fondul Național pentru Dezvoltare Nord (FNDR), bani aprobați de Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR), prin Decizia 18/12 din 20 decembrie 2012. Din cele 7 proiecte, 4 vor fi lansate în 2013, iar pentru celelalte 3, care au fost lansate anul trecut, va fi extins termenul de implementare. Cele mai multe surse financiare vor fi alocate pentru proiectele de reabilitare a infrastructurii fizice, conform priorității 1 din Strategia de Dezvoltare Regională Nord.

Proiecte care vor fi lansate în 2013

1. „Susținerea dezvoltării sectorului privat și procesului de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord prin construcția rețelelor de apă și canalizare pentru subzona nr. 3 a Zonei Economice Libere (ZEL) Bălți”

Solicitant: Primăria municipiului Bălți. **Finanțare, FNDR:** 14 820,00 mii lei, buget total; 8 500,00 mii lei, alocați pentru 2013.
Durată de implementare: 18 luni.

2. „Amenajarea traseului eco-turistic Pădurea Domnească”

Solicitant: Consiliul Raional Glodeni. **Finanțare, FNDR:** 5 000,00 mii lei, buget total; 5 000,00 mii lei, alocați pentru 2013.
Durată de implementare: 24 luni.

3. „Sistem de colectare și transport al deșeurilor menajere pe raza microregiunii interraionale Râșcani (s. Singureni, s. Corlăteni, s. Grinăuți, s. Recea, s. Răcăria, s. Aluniș) - Drochia (s. Pelinia)”

Solicitant: Primăria Singureni, raionul Râșcani. **Finanțare, FNDR:** 8 217,00 mii lei, buget total; 7 000,00 mii lei, alocați pentru 2013. **Durată de implementare:** 20 luni.

4. „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural „Conacul Pommer” și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni”

Solicitant: Primăria Țaul, raionul Dondușeni. **Finanțare, FNDR:** 23 305,12 mii lei, buget total; 5 000,00 mii lei, alocați pentru 2013. **Durată de implementare:** 24 luni.

Proiecte lansate în 2012, la care a fost extins termenul de implementare

1. „Reparația sectorului de drum local L-37 «Lipcani-Balasinesti-Corjeuți-Târnova»”

Solicitant: Primăria Corjeuți, raionul Briceni. **Finanțare, FNDR:** 47 510,9 mii lei, buget total; 9 994,20 mii lei, valorificați în 2012; 17 500,00 mii lei, alocați pentru 2013. **Durată de implementare:** 24 luni.

2. „Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea de Dezvoltare Nord”

Solicitant: Primăria Otaci. **Finanțare, FNDR:** 23 564,30 mii lei, buget total; 3 912,00 mii lei, valorificați în 2011; 6 510,10 mii lei, valorificați în 2012; 13 119,30 mii lei, alocați pentru 2013. **Durată de implementare:** 24 luni.

3. „Finalizarea construcției apeductului magistral Bălți-Sângerei cu ramificații comunitare”

Solicitant: Consiliul Raional Sângerei. **Finanțare, FNDR:** 22 801,60 mii lei, buget total; 12 120,90 mii lei, valorificați în 2012; 10 680,70 mii lei, alocați pentru 2013. **Durată de implementare:** 24 luni.

Instituțiile de dezvoltare regională vor renunța la documentele pe hârtie în favoarea celor electronice

Din iunie 2013, Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR-urile) vor putea renunța la multitudinea de documente pe hârtie cu care lucrează zi de zi și vor apela la circuitul electronic. Asta deoarece la acea dată va fi deja funcțional Sistemul Informatic de Gestiune a Documentelor și Înregistrărilor în Autoritățile Publice Centrale - SIGEDIA. Sistemul pilot include Cancelaria de Stat și alte opt ministere, printre care și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, căruia i se subordonează ADR-urile.

Sprrijinul financiar pentru conectarea ADR-urilor la sistemul informațional unic a fost asigurat din fondurile Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), oferit prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, gestionat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Prin acest sprijin, GIZ își propune să contribuie la creșterea capacităților partenerilor săi - Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiilor de Dezvoltare Regionale - de a coordona și de a monitoriza procesul de dezvoltare regională.

Anual, peste 1500 de documente sunt incluse în registrul de corespondență al fiecărui ADR. Asta fără a ține cont de pachetul consistent de acte care însoțește procedurile de achiziții publice. Anual, fiecare ADR cheltuie cca 30.000 de lei pentru hârtie.

„Sistemul informațional unic va face mai eficient lucrul în cadrul ADR Nord, întrucât utilizarea în practică a noilor instrumente de interacțiune va facilita comunicarea internă și va contribui esențial la un control mai bun al comunicării externe”, explică directorul ADR Nord, **Ion Bodrug**.

Proiectul SIGEDIA face parte din Inițiativa „Guvern fără hârtie”. Aceasta vine să reducă cheltuielile Executivului și să eficientizeze munca funcționarilor. Implementarea proiectului va duce la diminuarea costurilor administrative din contul reducerii volumului de hârtie și a tehnicilor de birotică utilizate în procesul de circulație a documentelor oficiale. Or, anual, se cheltuie în jur de 13 milioane de lei pentru hârtie. De asemenea, se va diminua durata recepționării corespondenței oficiale de la câteva zile, în cazul celei pe suport de hârtie, până la câteva secunde în cadrul SIGEDIA.

Experiența Italiei privind politica de dezvoltare regională europeană, exemplu pentru instituțiile de profil din Moldova

Un grup de funcționari de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiile de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud învață din experiența Italiei cum să promoveze politica de dezvoltare regională europeană în Republica Moldova.

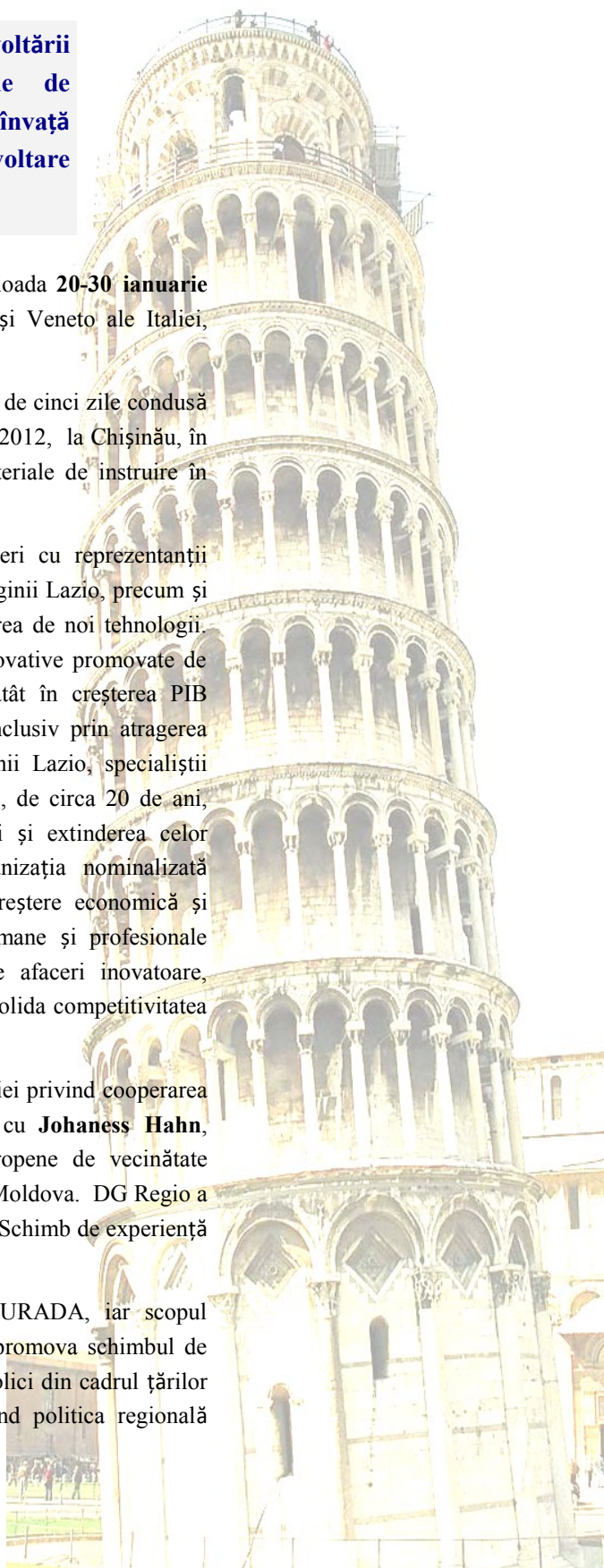
În acest sens, grupul din Republica Moldova efectuează în perioada **20-30 ianuarie 2013** o vizită de studiu în regiunile Lazio, Emilia Romagna și Veneto ale Italiei, precum și în orașul Zaragoza, Italia.

Această vizită constituie un precedent al unei sesiuni de instruire de cinci zile condusă de experți notorii din UE, care s-a desfășurat în luna septembrie 2012, la Chișinău, în cadrul căreia funcționarii au avut acces la pagina web cu materiale de instruire în condiții de e-learning.

In regiunea Lazio, delegația din Moldova a avut întrevederi cu reprezentanții organizației FILAS, ce are misiunea de a ghida economia regiunii Lazio, precum și a promova dezvoltarea și inovarea, în special prin adoptarea de noi tehnologii. Astfel, funcționarii din Moldova au aflat cum instrumentele inovative promovate de FILAS consolidează competitivitatea IMM-urilor regionale, atât în creșterea PIB regionale, cât și în extinderea activității pe piețele externe, inclusiv prin atragerea investițiilor străine directe. De asemenea, tot în cadrul regiunii Lazio, specialiștii MDRC au avut o întrevedere oficială la BIC Lazio, organizație care, de circa 20 de ani, sprijină dezvoltarea regiunii prin crearea de noi întreprinderi și extinderea celor existente. Astfel, delegația moldovenească a aflat că organizația nominalizată promovează cultura antreprenoriatului ca un instrument de creștere economică și socială a teritoriului prin intermediul canalizării resurselor umane și profesionale disponibile. De asemenea, organizația susține inițiativele de afaceri inovatoare, colaborarea dintre firme (rețele/lanțuri) și regiuni, pentru a consolida competitivitatea și a sprijini apariția unei clase de mijloc de afaceri.

Schimbul de experiență și bune practici are loc în baza Declarației privind cooperarea în domeniul dezvoltării regionale semnate la 15 iulie 2010, cu **Johannes Hahn**, Comisar UE pe dezvoltare regională, în cadrul politicii europene de vecinătate (European Neighbourhood Countries), printre care și Republica Moldova. DG Regio a mai oferit asistență MDRC în mai multe activități cu genericul „Schimb de experiență privind politica de dezvoltare regională europeană”.

Această vizită a fost organizată în parteneriat cu EURADA, iar scopul Comisiei Europene, prin astfel de acțiuni, este de a promova schimbul de experiență și cunoștințe noi, oferind funcționarilor publici din cadrul țărilor Parteneriatului Estic acces la experiență și practici noi privind politica regională europeană.

Concurs anual de proiecte pentru a promova cooperarea descentralizată între comunitățile teritoriale

Liberté • Égalité • Fraternité

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Franceze a lansat un concurs anual de proiecte pentru a promova cooperarea descentralizată între comunitățile teritoriale. Acest concurs de proiecte este adresat comunităților locale și regionale din Republica Moldova care ar dori să beneficieze de susținere în cadrul acțiunilor de cooperare planificate împreună cu comunitățile franceze.

Data limită de depunere a candidaturilor este **28 februarie 2013** și se efectuează online pe site-ul Délégation à l'Action extérieure des Collectivités territoriales, unde sunt indicate toate condițiile de participare (<http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/enjeux-internationaux/cooperation-decentralisee/appels-a-projets-et-fonds/appels-a-projets-annuels/>).

Pentru informație, proiectele prezentate de comunitățile teritoriale din Republica Moldova sunt eligibile în categoria „parteneriate tematice prioritare”, care include:

- ⇒ *Dezvoltarea rurală, agricultura și securitatea alimentară;*
- ⇒ *Apă și canalizare, gestiunea deșeurilor;*
- ⇒ *Turismul și patrimoniul;*
- ⇒ *Solidaritatea numerică;*
- ⇒ *Serviciile publice locale;*
- ⇒ *Francofonia.*

Conceptele de proiecte vor fi analizate de către specialiști de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și vor fi traduse cu suportul experților din cadrul Programului Twinning.

Reiterăm că depunerea conceptelor de proiecte se face online până în data de 28 februarie 2013.

În scopul facilitării procedurii de depunere și reieșind din termenii stabiliți, solicităm remiterea conceptelor de proiecte la adresa de e-mail adrnord@gmail.com sau smp.adrnord@gmail.com, până în data de **15 februarie 2013, ora 12:00.**

Agencia de Dezvoltare Regională Nord

MD-3100, mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri, 8A

Telefon: +373 231 29779

Fax: + 373 231 61980

E-mail: comunicare@adrnord.md

Site: www.adrnord.md

ADR Nord, cu sediul în orașul Bălți, este o instituție publică necomercială, cu autonomie financiară, subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) al Republicii Moldova. Împreună cu ADR Centru și ADR Sud, ADR Nord activează în domeniul dezvoltării regionale din aprilie 2010.

Scopul ADR Nord este de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a întregii regiuni, urmărind reducerea decalajelor de dezvoltare a diferitor zone din regiune în favoarea locuitorilor ei.

Misiunea ADR Nord este de a mobiliza eforturile spre asigurarea dezvoltării socio-economice durabile a Regiunii Nord în baza normelor și standardelor europene pentru asigurarea unui trai decent cetățenilor.

Prioritățile ADR Nord sunt:

1. Reabilitarea infrastructurii fizice;
2. Susținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă;
3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD

Bălți, Piața Vasile Alecsandri

ADR NORD

- Acest buletin informativ lunar (8 p.) a fost elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord.

- Vizitați [pagina ADR Nord din Facebook!](#) Și aici, ADR Nord vorbește cu Dvs.

- Vă așteptăm în grupul „[Dezvoltare regională](#)” din Facebook!